

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

HET FICTIEF HUWELIJK

Het Wetsontwerp tot aanvulling van hoofdstuk IV van titel V Boek I van het Burgerlijk Wetboek betreffende de vorderingen tot nietigheid van het huwelijk heeft het vraagstuk van het « fictief » huwelijk weer in het licht der belangstelling gebracht.

Dit wetsontwerp luidt :

« Artikel 1. Aan hoofdstuk IV van titel V van boek I van het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 193bis toegevoegd, luidende als volgt : « Onverminderd de toepassing van de vorige artikelen 184, 190 en 191 en van artikel 46 der Wet van 20 April 1810 op de rechterlijke inrichting en de rechtsbedeeling, kan het openbaar ministerie zich tusschenkomende partij stellen in elke vordering tot nietigheid van een huwelijk.

Artikel 2. Deze wet treedt in werking den dag waarop zij in het Staatsblad is bekend gemaakt. »

Welk is het doel door dit wetsontwerp nagestreefd?

Herinneren wij vooreerst aan zekere beginselen.

Titel V van boek I B.W.B. behandelt na de studie der voorwaarden, vereischt voor het huwelijk, de vorderingen tot nietigheid van het huwelijk (hoofdstuk IV, artt. 180 tot en met 202).

In geval van niet naleving der vereischte grond- of vormvoorwaarden van het huwelijk, bestaat, naast de strafrechtelijke en bepaalde preventieve sancties, de mogelijkheid van nietigverklaring van een huwelijk.

De strafrechtelijke sancties, vervat zoowel in het Burgerlijk Wetboek als in het Strafwetboek en in bijzondere Wetten (o.a. B.W.B. artt. 68, 156, 157, 192, S.W.B. artt. 264, 265, K.B. 15-2-1937 artt. 69 en 80) zijn bedoeld als een « ver-wittiging ». Doel is het vermijden van overtreding door het vreesaanjagend karakter der Strafwet.

Preventieve sancties zijn deze middelen, door het Burgerlijk Wetboek voorzien ter voorkoming van een huwelijk (verzet tegen het huwelijk).

Doch buiten die strafrechtelijke en preventieve regelen bestaat de mogelijkheid tot nietigverklaring.

De nietigverklaring van een huwelijk brengt vanzelfsprekend ernstige belangen in het gedrang. De wetgever heeft deze gevallen dan ook zeer beperkt.

Maar de exegetische leer « inzake huwelijk geen nietigheid zonder wettekst » is thans verlaten.

De Page (I, 2de uitg. n° 646) heeft terecht gewezen op de absurde gevolgen, die deze stelling met zich bracht.

Ze wordt in de moderne rechtsleer vervangen door de theorie der volstreckte en betrekkelijke nietigheden (empêchements dirimants et prohibitifs).

Door het aanvaarden dezer leer, die in het oud recht trouwens reeds werd aangekleefd, komt men tot het besluit, dat er naast volstreckte nietigheden, door de wetteksten voorzien, ook nietigheden bestaan welke niet daarin

vermeld zijn.

Vb. identiteit van geslacht, gemis aan huwelijksvoltrekking door den bevoegden ambtenaar, volstrekt gebrek aan toestemming der echtgenooten of van één hunner.

In die gevallen van nietigheid niet voorzien door wetteksten, werd tengevolge der exegetische opvatting « geen nietigheid zonder wettekst » het huwelijk beschouwd als « onbestaand ».

Ook die leer wordt niet langer aanvaard (cfr. De Page, op. cit. n° 647; Colin et Capitant I, n° 165, 166; Planiol et Ripert II, n° 254); vooral dan, omdat in geval van nietigverklaring de theorie van het putatief huwelijk kan toegepast worden.

Ingeval van « onbestaand huwelijk » gaat dat niet.

* * *

Al die gegevens zijn van belang voor wat betreft het « fictief » of « geveinsd » huwelijk.

Inderdaad, bij de niet in den wettekst voorzien gevallen van nietigheid wordt algemeen aanvaard « het volstrekt gebrek aan toestemming van de echtgenooten of van één hunner ».

Welnu, dan rijst de vraag: is de veinzing een geval van volstrekte nietigheid van het huwelijk?

Hernemen wij de bepaling, die De Page (op. cit. n° 659bis) van het fictief huwelijk geeft: « *constitue un mariage fictif celui qui n'est contracté, de commun accord, qu'en vue d'atteindre un but essentiellement différent de celui du mariage, en telle sorte que le mariage n'existe, entre les parties qui le contractent, qu'en apparence et aux seules fins d'atteindre le but poursuivi par elles, et qu'il ne correspond pour le surplus, en tant qu'institution, à aucune réalité.* »

Welnu, die huwelijken, die in feite slechts ontstaan zijn sedert den aanvang van deze eeuw hadden aanvankelijk en voornamelijk als doel te ontsnappen aan maatregelen van uitzetting uit het land, tegenover vreemdelingen getroffen.

In Duitschland heeft de wetgever ingegrepen door een wet van 23 November 1933. In Zwitserland heeft de rechtsleer zich met het probleem bezig gehouden. (A. Richard « Les mariages fictifs » in « *Revue suisse de l'état civil* » 1937 n° 11 (nov. 1937).)

Het vraagstuk, bij de meeste auteurs stilzwijgend voorbij gegaan, geniet reeds een bepaalde aandacht in het werk van De Page (id. ibid.).

De oorlogstoestanden hebben het vraagstuk van het fictief huwelijk in ons land acuut gesteld.

De Memorie van Toelichting bij het hierboven aangehaald wetsontwerp zegt dan ook terecht:

« Tijdens de bezetting werden talrijke fictieve huwelijken gesloten met het doel aan den vijand prooien te ontrukken.

De verordening van den militairen bevelhebber in België en Noord-Frankrijk dd° 11 Maart 1942 bepaalde dat de tewerkgestelde Joden zouden onderworpen worden aan arbeidsvoorwaarden van bijzonderen aard die door het hoofd van het militair bestuur zouden worden vastgesteld, en de verordening van het hoofd van het militair bestuur dd° 8 Mei 1942 waarbij die voorwaarden van bijzonderen en hatelijken aard werden vastgesteld, schreef onder meer voor dat het meerendeel van hare bepalingen niet van toepassing zouden zijn op de Joodsche echtgenooten bij kinderloos gemengd huwelijk tijdens den duur van dat huwelijk. De parketten, en dit strekt hun tot eer, werkten deze praktijk in de hand door een ruime toekenning van de vrijstellingen, voorzien bij alinea 1 van art. 169 van het Burgerlijk Wetboek (wet van 26 Dec. 1891 art. 7).

Het is van belang dat die huwelijken wanneer zij volkomen fictief gebleven zijn, zoo spoedig mogelijk worden nietig verklaard; zolang de akten van voltrekking voortbestaan, blijven de echtgenooten gehuwd en is het hun verboden een huwelijk aan te gaan waaruit een wettige nakomelingschap zal geboren worden, en een regelmatig gezin te stichten. »

Ziedaar het probleem gesteld.

Welke is echter de oplossing in rechte?

1. Er is geen werkelijk inzicht geweest een huwelijk te sluiten. Er is veinzing en geen werkelijk huwelijk.

Doch de wetgever aanvaardt dat een huwelijk gesloten wordt niet alleen uit liefde of met het inzicht een gezin te stichten, doch ook om louter redelijke motieven, bv. om geldelijke belangen.

Het komt ons voor dat het criterium hier is: « beoogden de echtgenooten of één hunner al dan niet de door de wet voorziene gevolgen van het huwelijk? »

Wanneer bedoeld wordt ontsnapping aan deportatie e.d. dan is geenszins voldaan aan dit criterium. Dan bevinden wij ons in een sfeer, die met de wettelijke gevolgen van het huwelijk, niets gemeens heeft.

Dan is er geen huwelijk. Geen enkel belang —

noch openbaar noch privaat — vergt bescherming van een dergelijk schijnhuwelijk.

2. Het huwelijk is geen « contract », zooals wij dit kennen in het gemeenrecht.

Het is méér : het is een instelling, waaraan de openbare overheid deel neemt. Veinzing kan dus niet worden aanvaard.

Ook deze opwerping mist grond.

De ambtenaar van den burgerlijken stand voltrekt weliswaar het huwelijk doch het belang van zijn ingrijpen heeft geen ander doel dan het verleenen van authenticiteit aan de wilsuiting der echtgenooten. (Cfr. De Page, op cit. n° 631).

Indien de wetgever het huwelijk als « instelling » beschermt, dan is het nooit zijn bedoeling geweest een « schijnhuwelijk » te bestendigen.

* * *

Dit alles evenwel wijst er op, dat het vraagstuk ingewikkeld is.

In beginsel moet o.i. de nietigheid van een fictief huwelijk aanvaard worden.

Dit geldt echter slechts in beginsel, want verschillende overwegingen dienen in acht genomen te worden :

1. Het bewijs van het fictief karakter van het huwelijk zal bepaald en nauwkeurig dienen geleverd. Zulks niet alleen bij het aangaan ervan maar ook voor wat betreft de latere houding der echtgenooten. Aldus zou het o.i. niet opgaan, fictief te noemen het huwelijk, waarin de echtgenooten zich daarna werkelijk als dusdanig gedroegen, de wederzijdsche plichten nakwamen, bv. kinderen verwekten, e.d.m.

2. De praktijk, die er in bestaat de Belgische nationaliteit te bekomen, door het sluiten van een fictief huwelijk werd reeds door den wetgever voorzien en beteekent impliciet het erkennen door den wetgever van de fictieve huwelijken (Cfr. art. 18bis der Samengeordende wetten op de Nationaliteit).

3. Het aanvaarden van de theorie van het « fictief huwelijk » mag niet leiden tot de feitelijke instelling eener vervangende echtscheidingsprocedure. Voornamelijk bedoelen wij hier de echtscheiding met wederzijdsche toestemming, daar immers in de meeste gevallen de verstandhouding der partijen zal bestaan.

4. In bepaalde gevallen zullen de artikelen 193, 196 en 214 van het Strafwetboek kunnen ingeroepen worden tegen echtgenooten die de veinzing doen gelden en nl. dan, wanneer er bedrieglijk of schadelijk inzicht zou blijken. (Vgl. Verbr. 30-10-1939, Pas. 1, 440 en Verbr., 28-1-1942, Pas. 1, 21).

5. Bij toepassing van de theorie van het fictief huwelijk zal niet mogen verward worden met de leer der wilsgebreken, zooals deze voor het huwelijk geldt (en die grootelijks verschilt van de leer der wilsgebreken in het gemeenrecht).

* * *

Al die regelen hebben het hier besproken Wetsontwerp geïnspireerd.

In de meeste gevallen immers zal het louter fictief karakter van huwelijken tijdens de bezetting in bijzondere voorwaarden gesloten, slechts moeizaam kunnen bewezen worden.

Daarenboven zullen die vorderingen menigmaal verdacht schijnen en beschouwd als produkt van wederzijdsche verstandhouding tusschen de partijen.

De bedoeling van het Wetsontwerp is dan ook duidelijk : het wil, door het Openbaar Ministerie toe te laten uit zijn rol van gevoegde partij te treden en zich tusschenkomende partij te stellen, in alle rechtsvorderingen tot nietigverklaring van een huwelijk strekkend, een toezicht scheppen dat de Rechters belet té licht in te willigen, maar anderzijds vermijden zou dat de toestanden, door schijnhuwelijken ontstaan, zouden bestendigd worden, in geval van té groote strengheid vanwege de Rechtbank.

Daarom het besluit van de Memorie van Toelichting :

« Aldus zullen de gevaren voor misbruik, die in alle rechtsvorderingen van dien aard kunnen ontstaan, aanzienlijk verminderd worden. Anderzijds zal het openbaar ministerie, wanneer het tusschenkomende partij is, bij machte zijn om aan de onderzoeken daadwerkelijk deel te nemen en deze aldus tot hun volle recht te laten komen, beter nog, om zelf de onderzoeken te leiden die klaarheid zullen brengen en waarvan het de stukken bij de debatten zal voegen.

Nadat het zich tusschenkomende partij heeft gesteld, zal het openbaar ministerie onbetwistbaar ontvankelijk zijn om tegen het vonnis beroep in te stellen of zich in verbreking te voorzien tegen het arrest waarbij de eisch werd ingewilligd.

De artikelen 184, 190 en 191 van het Burgerlijk Wetboek voorzien de oorzaken om dewelke het openbaar ministerie de nietigheid van het huwelijk kan vorderen; de veinzing en het gebrek in de toestemming komen daaronder niet voor. In den huidige stand der rechtspraak laat het laatste gedeelte van art. 46 der Wet van 20 April 1810 het niet toe, in burgerlijke

zaken ambtshalve op te treden behoudens de bij de wet bepaalde gevallen dan wanneer de openbare orde in gevaar wordt gebracht door een staat van zaken die dient te worden verholpen (Verbr. 22 Maart 1923, Bull. en Pas. 1923, 1, 243); die staat van zaken wordt in het leven geroepen door het fictief huwelijk gesloten om de toepassing van de wet van 12 Februari 1897 betreffende de vreemdelingen te verhinderen; die staat van zaken wordt niet in het leven geroepen door het huwelijk gesloten om de toepassing tegen te werken van de hatelijke maatregelen, getroffen door den vijand (Cfr. Henri De Page, 1, n° 637 quinquies).

Daar het openbaar ministerie niet bevoegd is de vordering tot nietigheid van een als verdedi-

ging tegen den vijand gesloten huwelijk in te stellen, is het evenmin bevoegd zich tusschenkomende partij te stellen in den loop der rechtspleging; die tusschenkomst zou heden althans, tot ernstige betwistingen aanleiding geven.

De tekst dien de Regeering de eer heeft U voor te leggen breidt de gevallen waarin het openbaar ministerie vorderingen tot nietigheid van een huwelijk kan indienen niet uit; hij verleent het enkel de bevoegdheid, wanneer een vordering is ingediend door een van diegenen die er toe gerechtigd zijn, zich in rechtspleging tusschenkomende partij te stellen in plaats van er slechts als gevoegde partij kennis van te nemen. »

Willy CALEWAERT.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1ste Kamer. — 23 Mei 1946.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Fontaine.

Procureur-Generaal : M. Cornil.

I. BEVOEGDHEID VAN HET HOF VAN VERBREKING. — TOEZICHT OVER DE WETTELIJKE QUALIFICATIE AAN EEN CONTRACT EN DE DAARAAN VERBONDEN WETTELIJKE GEVOLGEN TOEGEKEND.

II. KOOP EN VERKOOP OP AFBETALING. — ONMIDDELLIJKE LEVERING IN HET GENOT VAN DEN KOOPER NA BETALING VAN EEN VIERDE VAN DEN KOOPPRIJS. — EIGENDOMSOVERDRACHT EERST NA BETALING VAN DEN LAATSTEN TERMIJN. — AARD VAN DEZE OVEREENKOMST.

III. KOOP EN VERKOOP OP AFBETALING. — BEDING VAN EIGENDOMSVOORBEHOUD. — NIET WERKZAAM TEGENOVER DE OVERIGE SCHULDEISCHERS VAN DEN KOOPER EN TEGEN DEN CURATOR IN DIENS FAILLISSEMENT.

IV. KOOP EN VERKOOP EENER ROERENDE ZAAK. — TIJDSBEPALING WAT BETREFT DE BETALING VAN DEN KOOPPRIJS. — ONTBINDING TEN VOORDEELE VAN DEN VERKOOPER. — KAN AAN DE SCHULDEISCHERS VAN DEN KOOPER MET WIE DE VERKOOPER ZICH IN SAMENLOOP BEVINDT NIET TEGENGEWORPEN WORDEN.

I. De rechter over de feiten beschrijft op in cassatie onaantastbare wijze de feitelijke elementen waaromtrent de wilsovereenstemming van partijen tot stand is gekomen. Het Hof van Verbreking dient echter te onderzoeken of aan die wilsovereenstemming de wettelijke qualificatie en dus ook de daaraan verbonden wettelijke gevolgen zijn toegekend.

II. Wanneer uit de feitelijke gegevens blijkt, dat partijen bedoeld hebben den eigendom van een auto over te dragen van den eenen op den anderen tegen betaling van een zekeren koopprijs onder beding, eens-

deels, dat een vierde van den prijs onmiddellijk zou betaalbaar zijn en de rest in achttien maandelijksche termijnen van een vier en twintigste gedeelte ieder, en anderdeels, dat de eigendom van het rijtuig eerst zou overgaan na betaling van den laatsten termijn maar dat de koper het genot van het rijtuig reeds zou hebben onmiddellijk na betaling van het vierde van den koopprijs, levert zulks op een louteren verkoop met een tijdsbepaling, wat betreft de betaling van een gedeelte van den koopprijs en de eigendoms-overdracht. Een dergelijk contract is geen huurovereenkomst waarop een verkoop met tijdsbepaling en onder voorwaarden zou zijn geënt.

III. Wanneer ingevolge een koop en verkoop eener roerende zaak met tijdsbepaling wat betreft een gedeelte van den koopprijs en de eigendomsoverdracht, de koper in het bezit van de verkochte zaak is gesteld, werkt het ten behoeve van den verkoper gemaakte beding van eigendomsvoorbehoud niet tegenover de overige schuldeischers van den koper en evenmin tegen den curator in diens faillissement.

IV. De ontbinding van den koop en verkoop eener roerende zaak, met tijdsbepaling wat betreft de betaling van den koopprijs, kan door den verkoper, die immers de revendicatoire actie mist, niet worden tegen-gevoerd aan de schuldeischers van den koper, met wie de verkoper zich in samenloop bevindt.

Bolle, curator in het faillissement van Patureaux t/ N. V. Crédit Industriel Automobile de Belgique.

Het Hof,

Gezien het aangevallen arrest, den 8^{en} Maart 1941 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Ten aanzien van den aangevoerden grond van niet-ontvankelijkheid, ontleend aan de omstandigheid, dat, nu het arrest het bestaan van een vonnis van de Handelsrechtbank te Brussel, dd. 18 Januari 1938 constateert, hetwelk ten behoeve van verweester een executorialen titel oplevert, deze constatering volstaat om de bestreden beslissing te rechtvaardigen en alle belang aan de twee voorgestelde middelen ontnemt;

Overwegende, dat de twee cassatiemiddelen de strekking hebben om te bewijzen, dat het vonnis van 18 Januari 1938, welke ook de executoriale kracht daarvan moge zijn tusschen de toen in het geding zijnde partijen, nl. de verweerster en Patureaux, niet kan worden ingeroepen tegen den tegenwoordigen eischer, curator in het later uitgesproken faillissement van Patureaux;

Overwegende, dat de beweerde grond van niet-ontvankelijkheid, in werkelijkheid een verweer is van feitelijken aard en mitsdien niet in aanmerking kan komen;

Ten aanzien van het eerste middel, luidend : schending van de artikelen 1134, 1138, 1168, 1172, 1181, 1183, 1184, 1185, 1186, 1582, 1583, 1584, 1604, 1612, 1613, 1650, 1654, 1709, 2279 van het B.W.; 7, 8, 9, 20 en in het bijzonder 20, 5° van de Wet van 16 December 1851, betreffende de voorrechten en hypotheeken, zijnde het aangehaalde artikel 20, 5°, gewijzigd bij de wet van 27 Juli 1934; 444, 452, 453, 454, 546, 561, 566, 567 van het Wetboek van Koophandel, zijnde het aangehaalde art. 546 gewijzigd bij de wet van 27 Juli 1934; 97 der Grondwet, doordat, na te hebben geconstateerd, dat, krachtens de overeenkomst van den 2^{en} Oct. 1937 de heer Patureaux de levering van het litigieuze voertuig had ontvangen, dat hij zich verbonden had aan den heer Smits, in wiens rechten en verplichtingen de verweerster is getreden, bepaalde bedragen in opeenvolgende termijnen te betalen en dat de eigendom van het voertuig hem zou worden overgedragen na volledige betaling, het bestreden arrest beslist, dat voornoemde Patureaux nooit iets anders geweest is dan huurder van het voertuig, daar de onderwerpelijke overeenkomst tot voorwerp had, hem het genot daarvan te verschaffen en hem nadien den eigendom over te dragen in ruil voor de nakoming zijner verbintenissen als huurder; dat, aangezien deze verbintenissen niet zijn nagekomen, de verkoop met tijdsbepaling en onder voorwaarde, geënt op de huurovereenkomst, nooit tot volkomenheid is gekomen en dat derhalve, naardien de heer Smits niet als verkooper van roerende goederen kon worden beschouwd, art. 20, 5° van de wet van 16 December 1851 niet van toepassing was in het bewuste geval, terwijl de overeenkomst van den 2^{en} October 1937 niets anders was dan een loutere koopovereenkomst met tijdsbepaling wat betreft de betaling van den koopprijs en de eigendomsoverdracht, en geenszins een huurovereenkomst gepaard met een verkoop met tijdsbepaling en onder voorwaarde, zijnde een dergelijke verkoop overigens juridisch ondenkbaar (schending der artt. 1134, 1168, 1172, 1181, 1183, 1184, 1185, 1582, 1583, 1584, 1604, 1612, 1613, 1650, 1654, 1709 van het Burgerlijk Wetboek; 97 der Grondwet), waaruit volgt, dat, aangezien de heer Smits verkooper was van roerende goederen, art. 20, 5° van de wet van 16 December 1851 in het bewuste geval toepassing kon vinden (schending van dezelfde bepalingen en van de artt. 7, 8, 9, 20 5° van de wet van 16 December 1851; 2279 van het Burgerlijk Wetboek; 444, 452, 453, 454, 546, 561, 566, 567 van het Wetboek van Koophandel);

Overwegende, dat luidens de bewoordingen van het aangevallen arrest de garagehouder Smits (in

wiens rechten en verplichtingen verweerster is getreden) bij mondelinge overeenkomst van den 2^{en} October 1937 tegen den prijs van 7.000 fr. betaalbaar vóór de levering en vervolgens van achttien maandelijksche termijnen, ieder groot 1.167 frank, aan den op heden in staat van faillissement verkeerende Patureaux heeft geleverd een motorrijtuig waarvan Patureaux voornoemd het genot zou hebben van voormelden 2^{en} October af tot den 5^{en} April 1939; dat bedongen werd dat de overeenkomst van rechtswege zou ontbonden zijn, indien een van de termijnen niet op den vervaldag mocht worden betaald; dat de overeenkomst inhoudt, dat Patureaux op 5 April 1939 door de betaling van den laatsten termijn eigenaar zou worden van het rijtuig;

Overwegende, dat het Hof van Beroep, aan deze overeenkomst een rechtsqualificatie toekennend haar omschrijft als « huurovereenkomst, waarop geënt was een verkoop met tijdsbepaling en onder voorwaarde »; dat het Hof daaruit afleidt, dat, nu de verkoop niet tot volkomenheid is gekomen, Smits nooit verkooper geweest is, doch enkel en alleen verhuurder en dus in zijn hoedanigheid van eigenaar-verhuurder bevoegd is het rijtuig te revendiceeren in handen van den curator in het faillissement van den huurder Patureaux;

Overwegende, dat de rechter over de feiten op in cassatie onaantastbare wijze de feitelijke elementen beschrijft, waaromtrent de wilsovereenstemming van partijen tot stand is gekomen doch het Hof van Verbreking den plicht heeft te onderzoeken, of aan die wilsovereenstemming de wettelijke qualificatie en dus ook de daaraan verbonden wettelijke gevolgen zijn toegekend;

Overwegende, dat uit de hierboven overgenomen feitelijke gegevens van het arrest blijkt, dat Smits en Patureaux bedoeld hebben dat de eigendom van een motorrijtuig zou overgedragen worden van Smit op Patureaux tegen een koopprijs van 28.000 frank; dat daarenboven bedongen werd, eensdeels, dat een vierde van den prijs onmiddellijk zou betaalbaar zijn en de rest in achttien maandelijksche termijnen van een vier en twintigste gedeelte ieder, en anderdeels, dat de eigendom van het rijtuig eerst zou worden overgedragen na betaling door Patureaux van het laatste vier en twintigste gedeelte, doch dat laatstgenoemde het genot van het rijtuig zou hebben, onmiddellijk na betaling van een vierde;

Overwegende, dat de rechter over de feiten aldus heeft aangewezen alle bestanddeelen en niets dan de bestanddeelen van den louteren verkoop van een roerende zaak, met een tijdsbepaling wat betreft de betaling van een gedeelte van den koopprijs en de eigendomsoverdracht;

dat het bestreden arrest, doordat het aan die overeenkomst de gevolgen heeft toegekend van een huurovereenkomst, waarop een voorwaardelijke verkoop zou zijn geënt, de in het middel aangehaalde artikelen 1134, 1185, 1186, 1582, 1583 en 1584 van het Burgerlijk Wetboek heeft geschonden;

Ten aanzien van het tweede middel luidend schending van de artikelen 1134, 1138, 1165, 1183, 1184, 1350 en in het bijzonder 1350, 3°, 1351, 1582, 1583, 1584, 1604, 1612, 1613, 1650, 2279 van het Burgerlijk Wetboek; 7, 8, 9, 20 en in het bijzonder 20, 5° van

de wet van 16 December 1851 betreffende de voorrechten en hypotheeken, zijnde het aangehaalde artikel 20, 5° gewijzigd bij de wet van 27 Juli 1934; 444, 452, 453, 454, 546, 561, 566 van het Wetboek van Koophandel, zijnde het aangehaalde artikel 546 gewijzigd bij de wet van 27 Juli 1934; 97 der Grondwet, doordat, terwijl vaststond, dat op het litigieuze voertuig door een derde beslag was gelegd den 16^{en} October 1937 en de datum van het ophouden der betalingen van den heer Patureaux bepaald was op den 27^{en} October 1937, d.w.z. vóór den 5^{en} November 1937, datum van de opeischbaarheid van den eersten maandelijkschen termijn, door genoemden Patureaux verschuldigd, en vóór het vonnis van 18 Januari 1938, waarbij de ontbinding van de overeenkomst van den 2^{en} October 1937 werd uitgesproken, uit welke omstandigheden eischer afleidde, dat een samenloop der schuldeischers had plaats gehad vooraleer verweester de ontbinding van die overeenkomst had gevorderd, het bestreden arrest verklaart dat, al mocht men van meening zijn, dat een koopovereenkomst tusschen partijen was tot stand gekomen, niettemin de heer Smits, in wiens rechten en verplichtingen verweester is getreden, in zijn hoedanigheid van verkoper op termijn van roerende goederen, niet zou beschikt hebben over de revendicatore actie en derhalve niet kon zijn blootgesteld aan het verval daarvan en evenmin aan het verval van de ontbindingsactie ten aanzien van derden, en dat dientengevolge de bij het vonnis van den 18 Januari 1938 uitgesproken ontbinding aan eischer had kunnen tegengeworpen worden, terwijl in geval van samenloop van schuldeischers de contante verkoop van roerende goederen, wiens revendicatore actie is vervallen, evenals de verkoper met tijdsbepaling beperkt zijn tot het voorrecht van art. 20, 5°, van de wet van 16 December 1851 en zich op het recht tot ontbinding niet zouden vermogen te beroepen tegenover de andere schuldeischers, zelfs al mocht dergelijk recht bevestigd zijn bij rechterlijke uitspraak, daar deze slechts gevolgen heeft tusschen partijen en geen inbreuk kan maken op de rechten, bij de wet aan de schuldeischers van den kooper toegekend;

Overwegende, dat, aangezien de overeenkomst van den 2^{en} October 1937 oplevert een verkoop van een roerende zaak met tijdsbepaling wat betreft een gedeelte van den koopprijs en de eigendoms-overdracht, en de kooper in het bezit van de verkochte zaak is gesteld, het ten behoeve van den verkoper gemaakte beding van eigendomsvoorbehoud niet werkt tegenover de overige schuldeischers van den kooper en den curator in diens faillissement;

Overwegende, dat uit de feitelijke gegevens van het bestreden arrest blijkt, dat volgens de bedingen van de overeenkomst deze van rechtswege zou ontbonden zijn, indien een van de termijnen op den vervaldag niet mocht worden betaald; dat Patureaux aan zijn verplichtingen niet heeft voldaan; dat de verkoop derhalve werd ontbonden, toen verweester aan Patureaux deed aanzeggen, dat zij haar keuze vestigde op de ontbinding, en niet op de nakoming; dat zij hem deze aanzegging heeft doen uitbrengen tegelijk met de dagvaarding, die geleid heeft tot het vonnis van de Handelsrechtbank te

Brussel van den 18 Januari 1938, hetwelk luidens de bewoordingen van het arrest de ontbinding van de overeenkomst heeft bevestigd;

Overwegende, dat het Hof van Beroep daaruit afleidt dat, zelfs al ware de overeenkomst een verkoop met tijdsbepaling, hare ontbinding, ingetreden vóór de faillietverklaring en vooraleer artikel 546 van de wet van 18 April 1851 zich daartegen verzette, zou kunnen worden tegengeworpen aan eischer, zonder dat deze zich zou kunnen beroepen op het zesde lid van 5° van artikel 20 der wet van 16 December 1851;

Overwegende, dat laatstgenoemd voorschrift bepaalt, dat « het verval van de revendicatore actie tevens ten gevolge heeft het verval van de vordering tot ontbinding ten aanzien van de overige schuldeischers »;

Overwegende, dat het arrest deze bepaling uitlegt in dien zin, dat zij in geen deele afbreuk doet aan de bevoegdheid van den verkoper om de ontbinding van de koopovereenkomst in te roepen tegen de overige schuldeischers van den kooper, zoo dikwijls de verkoper op geen enkel oogenblik over de revendicatore actie heeft beschikt en derhalve zoo dikwijls de koopovereenkomst is aangegaan met een tijdsbepaling ten aanzien van de betaling van den koopprijs;

Overwegende, dat een dergelijke uitlegging, die door den tekst niet geboden is, in strijd is met den geest der wet;

dat niet aannemelijk is, dat de wetgever, nadat hij eensdeels de gevaren der revindicatie had opgemerkt en anderdeels had geconstateerd, dat de ontbinding dezelfde bezwaren had voor de overige schuldeischers van den kooper, zorg zou hebben gedragen om binnen dezelfde grenzen te beperken, de gevolgen van de ontbinding en de uitoefening van de revindicatie op het gebied, waar hij deze aanvaardde en tegelijkertijd aan de ontbinding hare volledige werking zou hebben gelaten op het gebied waar hij de revindicatie had uitgesloten;

dat uit het voorbereidend onderzoek van de wet van 16 December 1851, inzonderheid uit het verslag der bijzondere commissie, onder voorzitterschap van raadsheer De Cuyper ingesteld tot herziening van het hypothecaire stelsel, en uit het door den heer Lelièvre namens de commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers uitgebrachte verslag blijkt dat het de wil was van de auteurs van bedoelde wetsbepaling; dat de schuldeischers van den kooper, andere dan de verkoper, nooit de gevolgen van de ontbinding zouden behoeven te vreezen in de gevallen, waarin zij niet blootgesteld waren aan die van de revindicatie; dat de ontbinding van de koopovereenkomst met tijdsbepaling, wat betreft de betaling van den koopprijs, dus in geen geval kan worden tegengeworpen aan de schuldeischers van den kooper, met wien de verkoper zich in samenloop bevindt;

Overwegende, dat de rechter in eersten aanleg geconstateerd had, dat een ander schuldeischer van Patureaux reeds den 16^{en} October 1937 beslag had gelegd op den auto, dus vóór de dagvaarding, waarop het vonnis van den 18^{en} Januari 1937 werd gewezen, en dat opheffing van dit beslag eerst na de

faillietverklaring werd toegestaan; dat eischer in zijn conclusies voor het Hof van Beroep zich daarop heeft beroepen tot staving zijner stelling, dat de ontbinding ingevolge het zesde lid van het 5° van art. 20 der wet van 16 December 1851 aan de gezamenlijke schuldeischers niet kon worden tegen-
geworpen;

Overwegende, dat door dit verweer van eischer te verwerpen op den enkelen grond, dat de ingeroepen bepaling in geen deele de gevolgen van de ontbinding der koopovereenkomst met tijdsbepaling beperkt ten aanzien van de overige schuldeischers van den koper, het arrest voormelde wetsbepaling heeft geschonden;

Vernietigt op bovenvermelde gronden het aangevallen arrest; beveelt, dat het bij deze gewezen arrest zal overgeschreven worden in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat daarvan melding zal worden gemaakt op den kant van de vernietigde beslissing;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Luik;

Veroordeelt verweerster in de kosten.

Noot. — De conclusie van den Procureur-generaal Cornil werd opgenomen in Pasirisie, 1946, I, 205 e.v. Men zie verder de bijdrage van Mr. M. van Lathem over *Het Afbetalingscontract en het Eigendomsvoorbehoud* in dit nummer.

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 27 Mei 1946.

Voorzitter: M. Vitry.

Raadsheer-Verslaggever: M. Wouters.

Eerste Advocaat-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

**STRAFUITSLUITINGSGRONDEN. — VERVALLEN-
VERKLARING VAN RECHTEN KRACHTENS DE
BESLUITWET VAN 19 SEPTEMBER 1945 NA VAST-
GESTELD TE HEBBEN DAT DE VERDACHTE
ONBEKWAAM WAS OM TE WEERSTAAN AAN DE
MACHTEN DIE OP HEM WERKTEN. — SCHEN-
DING VAN ART. 71 S.W.B.**

Na vastgesteld te hebben, dat de verdachte onbekwaam was om te weerstaan aan de machten, die op hem werkten, schendt de rechter de bepalingen van art. 71 S.W.B. wanneer hij den verdachte niettemin krachtens art. 7 van de Besluitwet van 19 September 1945 vervallen verklaart van de bij art. 123series S.W.B. opgesomde rechten.

Galere Gabriel.

Het Hof,

Gelet op het bestreden arrest door het Militair Gerechtshof zetelende te Brussel, op 29 Maart 1946 gewezen;

Over het van ambtswege opgeworpen middel: schending van artt. 71 van het Strafwetboek, 1 van de wet d.d. 9 April 1930 en 7 van de Besluitwet van 19 September 1945;

Overwegende dat het bestreden arrest na te hebben vastgesteld dat de aanlegger feiten begaah heeft voorzien bij artikelen 2 en 3 van de Besluit-Wet van 19 September 1945 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, bij toepassing van art. 7 van deze

laatste Besluit-wet den aanlegger vervallen verklaard heeft van de bij artikelen 123 6° van het strafwetboek opgesomde rechten;

Doch overwegende dat het bestreden arrest vastgesteld heeft dat de aanlegger « onbekwaam was te weerstaan aan de machten, die op hem werkten », en dat « hij onbekwaam was zijn daden te beheerschen », daaraan, om zijn beslissing te rechtvaardigen, toevoegende « dat hij bewust geweest is van het crimineel karakter van zijn gedrag »;

Overwegende dat de rechter, daar hij de volledige onbekwaamheid vaststelde van den aanlegger om te weerstaan aan de machten die op hem werkten, bij toepassing van art. 71 van het Strafwetboek tot de ontstentenis van alle strafbaarheid moest besluiten, en dus den aanlegger de bij art. 7 van de Besluitwet van 19 September 1945 voorziene Strafniet mocht opleggen;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Militair Gerechtshof, en dat melding er van zal gemaakt worden op den kant van het vernietigd arrest;

Legt de kosten ten laste van den Staat;

Zegt dat er geen aanleiding bestaat tot verwijzing;

HOF VAN BEROEP TE GENT

Vacantiekamer. — 2 Sept. 1946.

Voorzitter: M. Verbeke.

Raadsheeren: MM. Thienpont en Van Wetter.

O. M.: M. Delahaye, Substituut-Procureur generaal.

Pleiter: Mr. Schramme (Balie van Brugge).

**EPURATIE IN ZAKE BURGERTROW. — ON-
VADERLANDSCHE HOUDING VAN MINDERJARI-
GEN. — TOESTEMMING VAN VADER EN MOEDER.
— ONVERANTWOORDELIJKHEID VAN DE MOE-
DER.**

Wanneer zoowel de vader als de moeder hebben toegestemd in de toetreding van hun minderjarig kind tot een der jeugdformaties voorzien door art. 3, 4° der Besluitwet van 19 September 1945, kan de moeder uit dien hoofde niet op de lijst der epuratie geplaatst worden, wegens de artt. 373 en 374 Biob.

Pollet t./ O. M.

Gezien het vonnis der rechtbank van eersten aanleg te Brugge op 10 April 1946;

Gezien het vonnis ingesteld door den Krijgsauditeur Lefever de Ten Hove te Brugge den 18 April 1946;

Overwegende, dat het hooger beroep regelmatig is naar den vorm en tijdig werd ingesteld;

Overwegende, dat geïntimeerde's voorloopige inschrijving op de lijst voorzien bij artikel 4 van de Besluitwet van 19 September 1945 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, niet kan behouden worden noch bij toepassing van het door den Krijgsauditeur ingeroepen artikel 3, 2° van gezegde Besluitwet, noch op grond der aangevoerde toelating door geïntimeerde aan twee harer kinderen gegeven om respectievelijk tot de N.S.J.V. en de D.M.S. toe

te treden (artikel 3, 4° B.W. 19 September 1945);

Overwegende enerzijds, dat geen het minste bewijs is bijgebracht dat geïntimeerde tot gelijk welk pro-Duitsch organisme zou toegetreden zijn;

Overwegende anderzijds, dat eerst en vooral geen bewijs voorligt dat de kinderen waarvan spraak, min dan 18 jaar oud waren op het oogenblik hunner toetreding tot de evengemelde jeugdformaties;

Overwegende daarenboven dat, zooals reeds door den eersten rechter oordeelkundig uitgemaakt werd, waar volgens het verslag aan den Regent, artikel 3, 4° van meergemelde Besluitwet het verval van rechten stelt op de tekortkoming aan den plicht van bewaking der ouders over hun minderjarige kinderen, die sanctie de moeder niet kan treffen zolang de ouderlijke macht, zooals in het voorhanden geval, door den vader uitgeoefend is;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gehoord het verslag van den heer Voorzitter Verbeke;

Ontvangt het hooger beroep, verklaart het ongegrond;

Bevestigt de bestreden beslissing;

Kosten van beroep ten laste van den Staat.

Dit arrest bevestigt het hieronderstaand vonnis der

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1ste Kamer. — 10 April 1946.

Voorzitter : M. Axters.

Rechters : M.M. Gerniers en Donck.

O. M. : M. Lefevère de Ten Hove.

Overwegende, dat het verzet regelmatig in den vorm en tijdig werd gedaan;

Overwegende, dat de aanlegster op verzet door den Krijgsauditeur op de lijst der epuratie in zake burgertrouw met levenslang verlies van de rechten voorzien door artikel 123, 6° van het S.W.B., geplaatst werd omwille van de toestemming die zij aan hare minderjarige kinderen zou gegeven hebben in 1941 om lid van de D.M.S. en de N.S.J.V. te worden;

Overwegende, dat uit de bekentenis van de aanlegster op 26 Januari 1946 voor den Commissaris van Politie blijkt, dat de toetreding harer kinderen in 1941 tot de N.S.J.V. en tot de D.M.S. geschiedde met toestemming van vader en moeder;

Overwegende, dat het verslag aan den Regent bij de Besluitwet van 19 September 1945 verwijst naar artikel 45 der wet van 15 Mei 1912, luidens hetwelk de persoon die de bewaring van het kind heeft, bij het plegen van een misdrijf door den minderjarige, kan medeverantwoordelijk zijn; dat luidens artikelen 373 en 374 B.W.B., gedurende het huwelijk de bewaring van het kind aan den vader toebehoort, die er alleen gezag over uitoefent; dat de moeder slechts in zijn plaats treedt wanneer de vader in de onmogelijkheid verkeert dit te doen (Gent, 9 Juni 1911, Pas. 1911, II, 201); dat anderzijds luidens artikel 213a B.W.B. de vrouw aan haar man gehoorzaamheid verschuldigd is;

Overwegende, dat dientengevolge de toestemming van de moeder, wanneer deze gepaard gaat met de toestemming van den vader, niet onder toepassing

valt van artikel 3, 4° der Besluitwet van 19 September 1945;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Verklaart het verzet ontvankelijk en gegrond, dientengevolge beveelt de schrapping van den naam van de aanlegster op verzet van de lijst voorzien door artikel 4 der Besluitwet van 19 September 1945;

Kosten ten laste van den Staat;

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande elk verhaal en zonder borgtocht.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2de Kamer. — 3 Juli 1946.

Voorzitter : M. Ooms.

Openb.-Min. : M. De Kepper.

Pleiters : Mrs Victor, Posenaeer en Deloof.

PROCEDURE IN ZAKE ECHTSCHIEDING. — TOEPASSING VAN ART. 248 § 2 B. W. — VERVAL ENKEL VAN KRACHT IN ZOOVERRE HET VONNIS BIJ VERSTEEK DE ECHTSCHIEDING TOESTAAT.

Wanneer een vonnis bij verstek tegelijkertijd de echtscheiding toestaat ten voordeele van een der partijen en den tegeneisch der andere partij, strekkende tot het bekomen der echtscheiding, afwijst, is het verval voorzien door het Kon. Besluit n° 300 van 30 Maart 1936, art. 41 (thans art. 248 § 2 B.W.) enkel van kracht ten aanzien van het gedeelte van het vonnis waarbij de echtscheiding toegestaan werd. Hoofdeisch en tegeneisch hebben op zich zelf een afzonderlijk bestaan. Het verzet betreffende den tegeneisch die afgewezen werd dient ontvankelijk te worden verklaard, zelfs in afwezigheid van aanzegging aan den griffier.

Aangezien de ontvankelijkheid van het verzet betwist wordt; dat gezegd verzet, overeenkomstig artikel 41 K. B. van 30 Maart 1936 (nr 300) binnen de acht dagen niet aangezegd werd aan den Heer Hoofdgrieffier der Rechtbank;

Aangezien aanlegster op verzet beweert dat de bepalingen van artikel 248 B.W. enkel verplichtend zijn voor de vonnissen of arresten, waarbij de echtscheiding wordt uitgesproken; dat bij vonnis van 23 Mei 1945 de rechtbank den tegeneisch van verweerder heeft ingewilligd en de echtscheiding heeft toegelaten ten laste van verweerder; dat evenwel de hoofdeisch van de vroegere aanlegster die reeds door een vonnis dd. 14 Juni 1944 gemachtigd werd tot het houden van een getuigenverhoor, bij hetzelfde vonnis van 23 Mei 1945 werd afgewezen;

Aangezien aanlegster op verzet niet betwist dat haar recht op verzet vervallen is voor wat betreft het gedeelte van het vonnis waarbij die echtscheiding wordt toegelaten ten haren laste en in het voordeel van haar man, aanlegger op tegeneisch; dat, naar zij beweert, dit verval niet kan ingeroepen worden voor het gedeelte van het vonnis waarbij de hoofdeisch werd afgewezen.

Aangezien in zake echtscheiding, hoofdeisch en tegeneisch, elk op zichzelf een afzonderlijk bestaan

hebben; dat na de beslissing over een dezer eischen, de andere voortleeft tot wanneer hij door een nieuw vonnis zal beslecht zijn;

Aangezien bij artikel 248 bedoeld worden de vonnissen waarbij de echtscheiding wordt toegelaten en niet die waarbij de echtscheiding wordt geweigerd; dat het vonnis dat uitgesproken wordt nadat reeds een eerste vonnis, waarbij de echtscheiding werd toegelaten, overgeschreven is geworden, geen invloed meer kan hebben op de burgerlijken stand van partijen, maar enkel de rechten tusschen partijen onderling regelt;

Aangezien bijgevolg het verzet voor zooveel het gericht is tegen het gedeelte van het vonnis waarbij de hoofdeisch wordt afgewezen en de echtscheiding geweigerd, wel ontvankelijk is;

Om deze redenen:

De Rechtbank,

gehoord het strijdig advies van den Heer Verstraete, substituut van den Procureur des Konings, gegeven ter openbare zitting;

Rechtdoende op tegenspraak,

alle verdere en strijdige besluiten afwijzend;

Zegt voor recht dat aanlegster slechts vervallen is van haar recht op verzet dat zij aangeteekend heeft tegen het vonnis van 23 Mei 1945 door de Tweede Kamer der Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen uitgesproken, voor zooveel de echtscheiding door dit vonnis ten voordeele van verweerder werd toegestaan;

Verklaart dienvolgens het verzet ontvankelijk wat betreft den hoofdeisch van aanlegster;

Verzendt de zaak naar de zitting van 23 September 1946, om ten gronde gepleit en gevonnissen te worden over den hoofdeisch en de bewaking van het kind;

Kosten voorbehouden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

12de Kamer. — 24 Maart 1947.

Voorzitter: M. Rutsaert.

Rechts: M.M. Van Parijs en Dautricourt.

Pleiters: Mrs Stevenart en Ost.

PROCEDURE. — BEROEP TEGEN VOORBEREIDEND VONNIS. — ARTT. 31 en 451 W. B. R. — NIET ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEROEP. — MIDDEL VAN OPENBARE ORDE. — EVOCATIE-RECHT.

Luidens de bepalingen van art. 31 en 451 W. B. R. kan tegen een voorbereidend vonnis slechts beroep worden ingesteld na het eindvonnis. Deze wetsbepalingen zijn van openbare orde en moeten door de rechtbanken van ambtswege worden opgeworpen.

*De rechtbank heeft in dit geval niet het recht de zaak aan zich te trekken. Het evocatierecht mag niet verward worden met het recht, waarbij partijen vrijwillig aan den eersten graad van rechtsmacht ver-
zaken.*

Cie belge d'assurances c/ Van Damme.

Gezien de akte van beroep, op verzoek der Cie

Belge d'Assurances Générales sur la Vie, les fonds dotaux et les Survivances, oorspronkelijke eiseres, door het ambt van deurwaarder de Lobel, op 20 Januari 1945, betekend;

Gezien de wederzijdse besluiten der partijen;

Gezien het vonnis waartegen beroep, op 26 October 1944, door de Rechtbank van Vrede van het kanton St Gillis gewezen;

Aangezien verzoekster beroep instelt tegen een vonnis dat, vooraleer recht te doen, een deskundige aanstelt ten einde het betwiste punt, namelijk de consolidatie ener kwestuur, vast te stellen en dat beide partijen, appellante uitdrukkelijk en beroepene impliciet, op het evocatierecht van de Rechtbank beroep doen;

Aangezien het vonnis waartegen beroep, naar de bepaling van art. 452, al. 1 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, klaarblijkelijk en alléénlijk voorbereidend is;

Aangezien luidens art. 31 van hetzelfde wetboek dat overigens met art. 451 in verband mag gesteld worden een voorbereidend vonnis enkel samen met het eindvonnis, voor beroep vatbaar is;

Dat weliswaar het middel niet ingeroepen wordt maar dat de Belgische rechtspraak (Beroep Brussel, 2 Maart 1946, B. J. 1846, col. 865), in tegenstelling met niet gemotiveerde Franse rechtspraak (Fr. Verbr. 3 April 1854, Dall. Pér. 1854, 1, 244; Fr. Verbr. 17 Mei 1893, Dall. Pér. 1894, 1, 121; Fr. Verbr. 14 April 1913, Dall. Pér. 1915, 1, 8) het middel, als zijnde van openbare orde, aanziet;

Dat de redenen van de ingeroepen wetsbepaling inziende; namelijk het vermijden van rechtsvitte-rijen, vertraging en nutteloze kosten en ook hare gebiedende termen die — in verband met het eindvonnis — niet alléén een later, maar een samengaan-
dend beroep, vereisen, de, in België, heersende opvatting als gegrond voorkomt;

Dat ze, overigens, door de meerderheid der Franse Beroepshoven (Dall. Pér. 1915, 1, bl. 8, nota 1) en door ene gezaghebbende rechtsleer (Pi Geau, II, bl. 77 en Glasson: nota onder Dall. Pér. 1894, 1, bl. 121) aangenomen wordt;

Aangezien de Rechtbank, dienvolgens, het middel van ambtswege moet opwerpen;

Dat verder, uit deze beschouwingen vloeit dat er, in casu van geen evocatierecht kan spraak zijn; (zie boven aangehaalde nota van Glasson), recht dat overigens niet dient verward met een wederzijdse, vrijwillige verzaking aan de eerste graad van de rechtsmacht, waarbij uitsluitend private belangen betrokken zijn; (zie naaml. nota in Dall. Pér., 1886, bl. 257).

Om deze redenen:

De Rechtbank;

Wijzende op tegenspraak en in graad van beroep; Verklaart het beroep onontvankelijk;

Verwijst beroepster in de kosten van haar beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

19 Juni 1946.

Voorzitter: M. Byvoet.

Rechters: M.M. Van Soest en Perilleux.
Pleiters: Mrs Neyrjnck, Willemaers en Vanrusselt.

**VERMOMDE SCHENKING ONDER VORM VAN EEN
DUBBELEN VERKOOP. — WETSONTDUIKING. —
ONGEOORLOOFDE OORZAAK. — BEWIJSRECHT.**

De vermomde schenking onder vorm van een dubbel en verkoop, waarbij over het voorbehouden gedeelte der nalatenschap beschikt wordt, is een wetsonduiking, die voor doel heeft, de reservataire erfgenamen van een recht te berooven, dat hun door de wet is toegekend. De reservataire erfgenamen hebben het recht deze akten nietig te doen verklaren.

Een dergelijke dubbele verkoop, gedaan met dit doel, heeft overigens een ongeoorloofde oorzaak, zoodat deze krachtens art. 1131 B.W. geen gevolg kan hebben.

De derden zijn gerechtigd de vermomde schenking te bewijzen door alle rechtsmiddelen, getuigen en vermoedens inbegrepen, daar zij zich geen geschreven bewijs van het bedrog kunnen doen ter hand stellen. De erfgenamen moeten beschouwd worden als derden t.o.v. den verkoper en de koopers, wanneer zij zich beroepen op een recht, dat zij uit de wet beweren te putten (1).

Gezien het vonnis der rechtbank van Hoei, d.d. 19 November 1944, hetwelk de zaak op grond van artikel 55 der wet van 15 Juni 1935 aan de Rechtbank van Hasselt overmaakte;

Gelet op de inleidende dagvaarding door deurwaarder Gillard te Landen den 14 Juni 1944 aan verweerders te Landen beteeënd, alsmede het exploit van herdaging door denzelfden deurwaarder den 11 Februari 1946 aan verstek doende eersten verweerder Degroot samen met een afschrift van hooger gemeld vonnis der Rechtbank van Hoei beteeënd;

Gelet eveneens op de dagvaarding van zelfden deurwaarden den 27 April 1946 te Landen beteeënd aan de zuster van partijen en haar echtgenoot, vrouw Leon Tuts-Caspers, ten einde tusschenkomst in het hangend geschil en gemeenverklaring aan al de partijen van het te vellen vonnis;

Gezien het bordereel van inschrijving gevorderd ten hypotheek kantoor te Hoei den 26 December 1944, vol. 3391-3990, nr 2-24 en de diensgevolge gedane melding;

Overwegende, dat eerste verweerder Degroot, alhoewel behoorlijk herdaagd, nog steeds geen pleitbezorger aanstelde en verstek doet; dat eveneens de in zake geroepen echtelieden Leon Tuts-Caspers verstek doen;

Overwegende, dat aanleggers beweren dat hun afgestorven vader, onder het uiterlijk van een verkoop aan eersten verweerder Degroot gedaan, onmiddellijk gevolgd van een wederverkoop door dezen aan tweeden verweerder toegestaan, behelzende den naakten eigendom van een woonhuis met stal, hof en toebehooren, gelegen te Landen, Dorp, Sectie A, nr 15921, groot twee aren twee en twintig aren, in feite aan zijn zoon Romain den naakten eigendom van dit goed heeft weggeschonken, dat aanleggers dan ook de rechtbank aanzoeken deze beide verkooping voor niet bestaande te houden, te verklaren dat dit goed nooit uit de nalatenschap van wijlen hun vader gegaan is en in onverdeeldheid aan

hen en aan de in zake geroepene Constance Caspers, echtgenoot Tuts, toebehoort, terwijl alle recht van tweede verweerder, Romain Caspers op dit goed vervallen moet verklaard worden bij toepassing van artikel 792 B.W., op grond van de door deze gepleegde verduistering, minstens dat deze zal gehouden zijn, volgens artikel 918 B.W. in de masse terug te brengen al hetgeen dit goed vertegenwoordigt in meerdere waarde dan het bedrag van het beschikbaar gedeelte, zijnde $\frac{1}{4}$ der nalatenschap;

Overwegende dat aanleggers in hunne hoedanigheid van reservataire erfgenamen het recht hebben deze akten nietig te doen verklaren zoo zij bij machte zijn het bewijs te leveren, dat deze akten enkel voor doel hadden hen te berooven van een recht hun door de wet toegekend en aldus verleden werden onder den vorm van een verkoop enkel en alleen om de wet te ontduiken (Luik, 11 Juni 1919, Pas. 1920, 11, 173; Rev. Not. 1921, 57; Rép. Prat. V° Donations, nr 454 v.);

Overwegende trouwens dat zoo deze dubbele verkoop plaats vond, om er op die manier toe te geraken te kunnen beschikken over het voorbehouden gedeelte der nalatenschap, de oorzaak waarom er tot deze verkooping werd overgegaan ongeoorloofd is en dat alsdan op voet van art. 1131 B.W. de verbintenis zonder enig gevolg moet blijven;

Overwegende dat zij dit bewijs mogen leveren, ook zonder schrift, door alle rechtsmiddelen, getuigen en vermoedens inbegrepen, wijl zij als derden staan tegenover de aan- en koopers en zich geen geschreven bewijs konden ter hand doen stellen van het bedrog dat, naar aanleggers meening, tegen hen en tegen de rechten die zij putten in de art. 745 en 915 B.W. gepleegd werd;

Overwegende dat er ter zake een gansche reeks gewichtige, nauwkeurige en eenstemmige vermoedens voorhanden zijn die er toe moeten besluiten dat door de verkoopakten de partijen geen ander doel hadden dan de wet te ontduiken;

Overwegende immers dat het reeds als gansch zonderling voorkomt dat wijlen de vader Caspers, geboren den 16 November 1853, op zeer hoogen leeftijd, den 15 Maart 1941, als wanneer hij kosteloos bij zijn zoon Romain inwoont en bij machte is het onderhoudsgeld te innen, dat bij beslissing van den Vrederechter van Landen, door zijne kinderen moest opgebracht worden of het bedrag er van te doen aanpassen met de steeds aangroeiende levensduurte, den naakten eigendom van zijn enig onroerend goed te gaan verkoopen; dat het nog meer opvalt dat hij dit goed verkoopt aan een gebuur hun gansch vreemd, zoo gezegd achter den rug om van zijn zoon bij wien hij zijne laatste jaren slijt en aan wien hij volgens aanleggers beweren, vroeger reeds zijn huis had willen overlaten mits aan ieder ander kind 500 frank uit te betalen; dat deze gebuur, die door verstek te doen, den indruk laat nooit enig belang bij de zaak gehad te hebben, 4 dagen na aankoop het goed weer terug verkocht aan voormelden zoon Romain voor eenzelfde bedrag als hij er voor gegeven had, namelijk 11.040 frank, zonder zelfs er voor zorg te dragen dat het schrijfgeld, zijnde ongeveer 2.000 frank hem zou terugbetaald worden; dat dit onaanneembaar verlies voor een

aankoper die de zekerheid moest hebben van den vollen eigendom van het goed binnen korten tijd te kunnen genieten en dus een buitengewone winstgevende zaak gedaan had zoo ze ernstig bedoeld was geworden, de zekerheid geeft dat het enkel een schijnverkoop was en dat die gebuur ongetwijfeld moet aangekocht hebben om dank aan zijne tusschenkomst, den vader toe te laten gansch dit goed aan zijn zoon Romain, ter uitsluiting van al zijne andere kinderen, te doen toekomen;

Overwegende dat dit bedrog nog meer uitkomt wanneer men nagaat dat er van de som van 11.040 frank die den vader toch ter hand gesteld zou zijn geworden, zoo Degroot werkelijk aangekocht had, niets meer overbleef bij zijn afsterven, terwijl een zoo bejaard persoon op den buiten, stellig een zoo betrekkelijk hoog bedrag niet opgeleefd heeft, vooral daar hij van het vruchtgebruik genietend geen huur moest opbrengen en hiervan zelfs genieten kon zoo hij zulks verlangde; dat het ten laatste op te merken valt, dat de notaris in de verkoopakte niet bevestigt dat de hoofdsom, hoe gering deze ook schijnt te zijn in verhouding met de waarde van een woonhuis groot twee are twintig centiares in volle stad gelegen in zijne aanwezigheid betaald is geworden en dat de verzekering van de betaling die hij geeft evengoed kan gesteund zijn op de verklaring der partijen dan op een persoonlijke vaststelling;

Overwegende dat beide koopverbintenissen zonder enig gevolg moeten blijven en het bedoelde goed bijgevolg moet aangezien worden als hebbende steeds aan den vader toebehoord en als makende deel uit van zijn nalatenschap;

Overwegende dat tweede verweerder in zijne besluiten de algeheelheid van bedoeld goed uitsluitelijk voor hem blijft opeischen, zonder ook maar in ondergeschikte orde aanspraak te maken op het beschikbaar gedeelte der nalatenschap, hetwelk hem, op grond van art. 918 B.W. zou toekomen wanneer zijn vader hem den naakten eigendom van het goed rechtstreeks had overgemaakt;

Overwegende dat de rechtbank aan dezen tweeden verweerder het beschikbaar gedeelte niet kan overmaken, wijl het goed aangezien wordt als makende nog steeds deel uit van de nalatenschap; dat zij wel integendeel, noodgedwongen verplicht is te verklaren dat tweede verweerder door zijn houding bedoeld goed verduisterd heeft en dat hij er bij de verdeling der nalatenschap geen aanspraak meer op kan maken;

Overwegende dat aanleggers eisch bijgevolg volkomen gegrond is;

Gelet op voorschriften van de artt. 2, 30 tot 37 der wet van 15 Juni 1935, welke nageleefd geweest zijn;
Om deze beweegredenen:

De Rechtbank, alle andere of tegenstrijdige besluiten als ongegrond verwerpende, uitspraak doende bij toepassing van art. 153 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging, op tegenspraak, tusschen al de partijen in de oorspronkelijke dagvaarding aangehaald en bij verstek tegen de in zake geroepene partij, verklaart voor recht dat zoowel de akte van verkoop verleden den 15 Maart 1941 voor notaris Becquevoort te Landen, tusschen wijlen Victor Cas-

pers en Florimond Degroot, eerste verweerder, als deze van 19 Maart daarop volgend, verleden voor zelfden notaris te Landen, tusschen Florimond Degroot en Romain Caspers, nietig en zonder waarde zijn;

Beveelt dat de Bewaarder der Hypotheken te Hoi zal gehouden zijn nadat dit vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, op voorlegging van een regelmatige expeditie van dit vonnis, de nietig- en ongeldigheid van deze akten in den rand van overschrijving te vermelden;

Verklaart daarenboven tweeden verweerder Romain Caspers vervallen van alle aanspraken op dit door hem verduisterd en verheeld goed als erfgenaam van zijn vader wijlen Victor Caspers en zegt voor recht dat dit goed in onverdeeldheid toebehoort aan aanleggers en aan de in zake geroepene partij Leon Tuts-Caspers;

Verklaart het vonnis gemeen aan deze laatste; Veroordeelt, bij toepassing van art. 130 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging, eersten verweerder Degroot tot een derde en tweeden verweerder, Caspers Romain tot de twee derden der kosten, met inbegrip deze veroorzaakt door het inzake roepen der echtgenooten Leon Tuts-Caspers.

(1) Vgl. De Page, *Traité élémentaire de droit civil belge*, T. VIII, n°. 515.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE AALST

21 Januari 1947.

Referendaris: M. J. Van den Bergh.

Pleiters: Mrs. Merchiers en Corneillie.

CONTRACT VAN VENNOOTSCHAP. — BESTANDDELEN. — RECHTEN VAN DERDEN T.O.V. EEN ONREGELMATIGE VENNOOTSCHAP.

Een ontwerp van stichtingsakte ener vennootschap, dat door partijen getekend werd en waarin zij zich verbinden elk een bepaalde som in te brengen om het handelsdoel te verwezenlijken en winsten te maken, verenigt alle bestanddelen, die vereist zijn voor de geldigheid van een contract van vennootschap.

Ten overstaan van een onregelmatige vennootschap kunnen derden: 1° ofwel weigeren het bestaan ervan te erkennen; 2° ofwel het bestaan der vennootschap aannemen met de statuten zoals ze worden ingeroepen; 3° ofwel de statuten verwerpen en slechts de feiten aanvaarden, waaruit het bestaan der vennootschap blijkt.

Fontaine t./ Feitelijke vennootschap Sofcor, Souffriau en van Hemelryck.

Overwegende, dat de vordering er toe strekt de verweerders hoofdelijk te doen verwijzen in betaling ener som van 309.554,65 frank;

Overwegende, dat de derde verweerder opwerpt dat, hoewel zij zinnens was samen met de tweede verweerder de vennootschap Sofcor te stichten, dit voornemen nooit verwezenlijkt is geweest; dat zij nooit met aanlegger handelsbetrekkingen heeft gehad en de tweede verweerder de aankopen heeft

gedaan bij de aanlegger zonder haar tussenkomst noch toestemming;

Overwegende, dat de derde verweerster, bij haar bundel, een afschrift voegt van de stichtingsakte der vennootschap Sofcor, die zij met de tweede verweerster heeft opgericht; dat wel is waar die stichtingsakte slechts een ontwerp schijnt te zijn dat nog wijzigingen moest ondergaan na tussenkomst van een notaris; maar dat niettemin dit ontwerp van stichtingsakte door partijen werd genaamtekend, dat er de affectio societatis uit blijkt, dat de partijen zich verbonden ieder 500.000 frank in te brengen om het handelsdoel der vennootschap te verwezenlijken en winsten te maken; dat al de bestanddelen vereist om een vennootschap te bekomen, dus verenigd waren;

Overwegende, dat partijen nagelaten hebben de voorgeschreven publicatie te doen en hun vennootschap, om die reden, geen rechtspersoonlijkheid heeft, maar een onregelmatige vennootschap is;

Overwegende, dat het zonder belang is na te gaan welke gevolgen een onregelmatige vennootschap partijen heeft, omdat het huidig geding om de gevolgen niet te beslissen heeft; overwegende, dat enkel de rechten van de eiser, derde is, dienen onderzocht; overwegende, dat een derde de volgende stelling innemen:

1. wel weigeren het bestaan der onregelmatige vennootschap te erkennen;

2. wel het bestaan der vennootschap aannemen en de statuten zoals ze worden ingeroepen;

3. wel de statuten verwerpen en slechts de aanvragen waaruit het bestaan der vennootschap blijkt;

Overwegende, dat de eiser zijn keus heeft uitgezocht voor het bestaan der vennootschap, vermits hij, in de eerste plaats heeft gedagvaard; overwegende, dat hij weigert de voorgebrachte feiten te erkennen; dat, trouwens, indien hij deze feiten erkende, zijn eis ongegrond zou zijn, vermits hij niet bewijst dat de belangrijke betwistingen met toestemming der derde verweerster zijn gedaan, zoals artikel VII der statuten het

verwegende, dat de eiser de feitelijke toestand der vennootschap inroept, die tussen partijen zou bestaan; dat hij beweert dat die feitelijke toestand wordt bekend;

Maar overwegende, dat de derde verweerster niets anders bekend dan hetgeen in de voorgebrachte statuten staat; dat de eiser, indien hij weigert die statuten te erkennen, ook de bekentenis der verweerster mist;

Overwegende, dat het hem toegelaten is de feiten te bewijzen, waaruit het bestaan ener feitelijke vennootschap zou moeten afgeleid worden; maar dat hij ver van dit bewijs te brengen, het zelfs niet aanbiedt en niet eens de feiten opsomt, die zouden toelaten tot het bestaan ener feitelijke vennootschap te concluderen;

Overwegende, dat de vordering tegen de derde verweerster gericht ongegrond voorkomt;

Overwegende, dat de eerste en de tweede verweerders niet verschenen zijn en de vraag tegen hen ge-

richt rechtmatig en wel gegrond voorkomt;

Overwegende, dat voor het opmaken van het exploit en de andere akten van rechtspleging artikel 2 der wet van 15 Juni 1935 werd toegepast;

Om die redenen:

De Rechtbank, alle tegenstrijdige en meeromvattende conclusiën verwerpende, vonnissende op tegenspraak wat de derde verweerster betreft, verklaart de vraag tegen haar gericht ongegrond; verwijst de eiser in de kosten, gemaakt door de derde verweerster, deze bedragende tot op heden de som van 5,— frank; verleent verstek tegen de eerste en de tweede verweerders niet verschijnend en voor het voordeel daarvan verwijst de eerste verweerster en hoofdelijk met haar de tweede verweerster om te betalen aan de eiser de som van 309.554,65 frank, met de gerechtelijke interesten; verwijst de eerste en tweede verweerders in de kosten, deze gemaakt door eiser, bedragende tot op heden de som van 460,— frank.

KRIJGSRAAD TE ANTWERPEN

3de Nederlandsche Kamer. — 29 Januari 1947.

Voorzitter: M. Huygebaert.

Rechters: M.M. Deripaincel, Duquesne, Reymen en Van Maelen.

Substituut-Krijgsauditeur: M. Blockx.

Pleiter: Mr E. Henderickx.

I. GEWIJSD IN STRAFZAKEN. — VERVOLGING NA VEROORDEELING WEGENS DEZELFDE FEITEN OP ANDERE WIJZE GEDAGTEEKEND EN GESITUEERD.

II. VOORTGEZET MISDRIJF. — GEEN VOORWERP VAN CONSECUTIEVE VERVOLGINGEN. — NIET BETEEKEND VERSTEVONNIS STELT GEEN EINDE AAN HET VOORTGEZET MISDRIJF.

I. *Een verdachte kan niet meer vervolgd worden wegens feiten, waarvoor hij reeds veroordeeld werd, ook al werden de data en de plaatsen, waar de feiten gebeurden, in de dagvaarding gewijzigd.*

II. *Een voortgezet misdrijf kan niet het voorwerp zijn van consecutieve vervolgingen; nieuwe vervolgingen zijn ter zake van een gelijksoortige strafbare handeling slechts mogelijk, indien zij na de veroordeeling werd gepleegd.*

Een vonnis bij verstek uitgesproken maar niet betekend stelt geen einde aan een voortgezet misdrijf.

Krijgsauditeur t/ Voet.

Beticht van:

Tusschen 24 Mei 1944 en 10 Mei 1945 te Antwerpen, Schoten, Brussel, elders in België en buiten het grondgebied van het Koninkrijk, nl. in Duitschland, als deeltmakende der Wachtgruppe SS en Waffen SS en de Langemarck Divisie;

1. — Belg zijnde, de wapens te hebben opgenomen, hetzij tegen België, hetzij tegen België's bondgenooten, handelende tegen den gemeenschappelijken vijand, hetzij tegen een Staat die, zelfs afgezien van een verdrag van bondgenootschap oorlog voert tegen een Staat waarmee België zelf in oorlog is,

door wetens voor den vijand taken van strijd, vervoer, werk of bewaking die normaal op de vijandelijke legers of hunne diensten berusten te hebben vervuld.

2. — Deelgenomen te hebben aan het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen, de trouw der burgers jegens Koning en Staat in oorlogstijd aan het wankelen te hebben gebracht, of wetens 's vijands politiek of oogmerken te hebben gediend.

Wetens een propaganda geleid, door eenigerlei middel gevoerd, uitgelokt, geholpen of begunstigd te hebben gericht tegen den Weerstand, tegen den vijand of diens bondgenooten of strekkend tot het deelnemen aan het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen, het aan het wankelen brengen in oorlogstijd van de trouw der burgers jegens Koning en Staat, het wetens dienen van 's vijands politiek of oogmerken.

Overwegende, dat beschuldigde, door dagvaarding van 21 November 1944 voor den Krijgsraad gedaagd werd om tusschen 1 Januari 1943 en 4 September 1944 te Antwerpen, Berchem, rechterlijk arrondissement Antwerpen :

1. — Belg zijnde, de wapens te hebben opgenomen tegen België.

2. — Hulp te hebben verschaft aan de vijanden van den Staat.

3. — Deel te hebben genomen aan het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen, 's vijand politiek of plannen in de hand te hebben gewerkt.

Overwegende, dat beschuldigde uit dien hoofde door vonnis bij verstek van 23 November 1944 veroordeeld werd;

Overwegende, dat beschuldigde op 17 December 1945 tegen dit vonnis verzet aangeteekend heeft en dit verzet door vonnis van 22 Februari 1946 niet ontvankelijk verklaard werd en het eerste vonnis bekrachtigd werd;

Overwegende echter, dat de Heer Krijgsauditeur na het verzet betichte heeft doen dagvaarden voor de zitting van 22 Februari 1946 onder een licht gewijzigde qualificatie, dat namelijk de betichting 3 hulp te hebben verschaft aan den vijand van den Staat — niet meer vermeld wordt, de data gewijzigd werden en insgelijks de plaatsen waar de feiten gebeurden;

Overwegende, dat het vonnis van 22 Februari 1946 niet uitdrukkelijk verklaart uitspraak te doen en op het verzet en op de laatste dagvaarding, dat echter kan aangenomen worden dat dit impliciet uit de termen van dit vonnis blijkt;

Overwegende, dat de huidige vervolging van den Heer Krijgsauditeur dus onontvankelijk is, daar over deze vordering reeds gevonnist werd;

Overwegende, dat, zoo men moest aannemen dat het vonnis van 22 Februari 1946 enkel uitspraak deed op verzet en niet op de dagvaarding van 12 Februari 1946, dan nog zou de huidige vervolging van den Heer Krijgsauditeur niet ontvankelijk zijn, daar de dagvaarding geen nieuwe feiten voor den Krijgsraad brengt. Dat deze feiten reeds begrepen waren in de dagvaarding van 21 November 1944;

Overwegende immers, dat de betichting van inbreuk op artikel 113 S.W.B. en van inbreuk op artikel 118bis S.W.B. voortdurende misdrijven betugelen;

Overwegende, dat een voortdurend misdrijf het voorwerp niet mag zijn van achtereenvolgende vervolgingen, zoolang er geen vonnis tusschen gekomen is, dat enkel na een vonnis mag gezegd worden dat een nieuw feit ontstaat zoo de veroordeelde voortgaat in zijn vroeger strafbaar gedrag (Pandectes Belges, Délits continus nrs 10, 11, 12, 13);

Overwegende, dat een vonnis bij verstek dat niet beteekend werd, geen einde stelt aan de voortdurende misdaad;

Overwegende, dat de wijziging in de data en de plaatsen ter zake zonder belang zijn, daar het steeds gaat over dezelfde wapendracht en politieke houding en er dus maar een feit bestaat dat voortgeduurd heeft;

Om deze beweegredenen :

(Gezien de ter zake toepasselijke artikelen);

De Krijgsraad, rechtdoende op tegenspraak, verklaart de vordering van den Heer Krijgsauditeur niet ontvankelijk en stelt Voet Frans buiten vervolging zonder kosten;

Belast het Openbaar Ministerie met de tenuitvoerlegging van dit vonnis, voor zooveel het hem aangaat.

ARBEIDSGERECHT TE ANTWERPEN

23 December 1946.

Voorzitter: M. H. Van Camp.

Rechtskundig bijzitter: M. R. Geysen.

Pleiters: Mrs A. Meeus en E. Buysse.

I. DIENSTCONTRACT. — BAND VAN ONDERGESCHIKTHEID. — VERHOUDING TUSSCHEN MUZIKANT VAN EEN ORKEST EN UITBATER.

II. BEVOEGDHEID. — RATIONE MATERIÆ. — OPENBARE ORDE.

I. *Het voornaamste kenmerk van een dienstcontract is de band van ondergeschiktheid, die er tusschen den werkgever en den werknemer moet bestaan. Tusschen een muzikant van een orkest, onder leiding van een orkestmeester, en den uitbater, die met den orkestleider een contract van onderneming sluit tegen betaling van een forfaitairen prijs per uur, bestaat geen enkele rechtsband.*

II. *De bevoegdheid ratione materiæ van de arbeidsgerechten is van openbare orde en moet door hen van ambtswege worden onderzocht.*

Callens t/ Van den Bossche.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Paul Mertens, in dato van 13 November 1946, strekkende tot betaling van fr. 10.806,— ten titel van schadevergoeding wegens contractbreuk, en van fr. 2712, voor wedde verschuldigd vanaf 9 September tot einde September 1946, samen 13.518,— frank met de verwijlntresten sinds den dag van de doorzending zijnde 9 September 1946, en met de

gerechtelijke intresten en de kosten des gedings;

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien de poging tot verzoening ter zitting aangewend vruchteloos is gebleven;

Overwegende dat het blijkt, uit den uitleg door aanlegger zelf verstrekt, dat deze deel uitmaakt van een orkest dat onder de leiding van een orkestmeester speelt in het lokaal van verweerder; dat ten andere aanlegger in zijn dagvaarding zich betitelt als « lid van het orkest Bob Robert »; dat dit orkest bestaat uit 9 leden buiten den orkestleider en dat verweerder aan den orkestleider een forfaitair bedrag van fr. 750, per uur betaalt, voor al de, in een uur, door het orkest uitgevoerde werkzaamheden; dat de orkestleider zonder tussenkomst van verweerder, met elken muzikant het bedrag vaststelt dat hij hem per uur uitbetaalt; dat het op basis van dit bedrag is dat aanlegger, zooals ter zitting werd erkend, de vergoeding heeft berekend die het voorwerp van zijne vordering uitmaakt;

Overwegende dat uit deze bestanddeelen duidelijk blijkt dat er tusschen aanlegger en verweerder geen de minste band van ondergeschiktheid bestaat, die het voornaamste kenmerk is van een dienstcontract; dat er zelf geen band van recht tusschen aanlegger en verweerder aanwezig is, maar dat integendeel aanlegger deel uitmaakt van een groep die onder de leiding van den orkestmeester, eene onderneming van gemakkelijkheden vormt, zoodat het contract tusschen den orkestleider, handelende in eigen naam en als vertegenwoordiger van zijn orkest, met verweerder een contract van onderneming is, waarvan de tegenwaarde aan een forfaitairen prijs per uur is vastgesteld; (Verb. 27-9-43 (De Beus, Arresten... 1943, bl. 192); Verbr. 7-6-43 (De Beus, Arresten... 1943, bl. 140); W. R. Ber. Antwerpen 30-11-31 (Rechtk. Wbl. 1931-32, kol. 257); H. R. Brussel, 7-2-28 (Jur. Brux. 1928, bl. 412); H. R. Gent 3-3-25 (Jur. Fl. nr 4537);

Overwegende dat aanlegger, op wien de last van het bewijs drukt, voor wat aangaat de bevoegdheid der rechtsmacht bij dewelke hij zijne vordering aanhangig heeft gemaakt, deze niet bewezen heeft, door het bepalen van een dienstverband zooals voorzien in de wetten van 7 Augustus 1922 en 9 Juli 1925; (W. R. Ber. Brussel (B) 1-8-44 (Arbeidsblad 1944, bl. 286); W. R. Gent 12-1-37 (R. W. D. 1939, bl. 151); W. R. Ber. Antwerpen (B) 7-3-34 (R. W. D. 1934, bl. 136); W. R. Brussel (B) 10-4-31 (R. W. D. 1933, bl. 11); W. R. Brussel (B) 29-3-29 (R. W. D. 1933, bl. 72);

Overwegende dat de bevoegdheid *ratione materiae* van openbare orde is en van ambtswege door de rechtbank dient te worden onderzocht; (W. R. Ber. Luik, 22-11-30; Arbeidsblad 1931, bl. 390);

Om deze redenen:

De Werechtersraad, alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, recht doende van ambtswege, verklaart zich onbevoegd *ratione materiae*, verzendt de partijen om zich te voorzien als naar recht; legt de kosten ten laste van aanlegger;

INGEZONDEN BIJDAGEN

NEDERLANDSCHE RECHTSTERMINOLOGIE EN TELASTLEGGING

In een ingezonden bijdrage: « Vlaamsche Rechts-terminologie in Krijgsgerechtszaken » (R. W., 1947, 886-888) heeft krijgsauditeur Ludo Caeymaex een verdienstelijke poging gedaan om ten aanzien van sommige termen en begrippen uit het strafprocesrecht meer eenheid en klaarheid te brengen. In hetzelfde opstel meende hij, naar aanleiding van een noot van Mr. J. Mertens onder een vonnis der rechtbank van Brugge (R. W., 1947, 688-689), te moeten bepalen wanneer en op welke wijze volgens hem de telastlegging geschiedt.

De opvattingen van krijgsauditeur Caeymaex zijn, naar ons bescheiden oordeel, evenwel niet van aard om de eenheid en de vastheid onzer Nederlandsche rechts-terminologie te bevorderen noch om de noodzakelijke rechtszekerheid ten aanzien van den verdachte en zijn verdediging te waarborgen.

Bij het zoeken naar een juiste en eenvormige rechts-terminologie in strafzaken mag niet uit het oog verloren worden, dat zoowel het Strafwetboek als het Wetboek van Strafvordering verouderd zijn en dat de technische termen van deze wetboeken te wenschen overlaten. Bovendien zal het wel niet betwist worden, dat de besluitwetten van Londen en deze van de naoorlogse regeeringen niet uitmunten door terminologische en juridische degelijkheid.

Willen onderscheiden — zooals Caeymaex doet — tusschen verdachte, beklaagde, betichte en beschuldigde enerzijds en tusschen telastlegging, betichting en beschuldiging anderzijds heeft taalkundig en juridisch weinig zin.

Er bestaat taalkundig geen verschil tusschen een beklaagde, een betichte en een beschuldigde; het is de persoon, die voor de rechtbank — zij het correctionele rechtbank, zij het het Assisenhof — wegens een misdrijf aangeklaagd is. Telastlegging, betichting, beschuldiging zijn verschillende woorden voor één en dezelfde handeling. De telastlegging beteekent niets anders dan de betichting, de beschuldiging; deze laatste twee woorden evenwel zijn als rechtstermen in Nederland niet in gebruik. (Vgl. o.m. R. Schryvers: *Ons recht in ons Taalgebouw*; Koenen's verklarend Handwoordenboek der Nederlandsche taal; Verschueren: *Modern Woordenboek*). Het is geen toeval, dat het Wetboek van Strafvordering in dezelfde beteekenis *inculpé* en *prévenu* door elkander gebruikt en de officieele vertaling deze twee woorden eensluidend door verdachte en slechts éénmaal *prévenu* door beklaagde vertaalt.

In het Nederlandsch Wetboek van Strafvordering van 1921 wordt de verdachte in art. 27 als volgt omschreven: « Als verdachte wordt, vóór de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene, te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit.

Daarna wordt als verdachte aangemerkt degene tegen wien de vervolging is gericht. »

In het oude Wetboek van Strafvordering werd van beklaagde gesproken. Naar in de Memorie van Toelichting (blz. 39) werd opgemerkt, verdiende het woord verdachte de voorkeur omdat daardoor sterker zou uitkomen, dat ook op dengene die terecht staat nog slechts een verdenking rust. (Vgl. D. Simons: *Beknopte Handleiding tot het Wetboek van Strafvordering*. Zevende druk. 1925).

Technisch-juridisch gezien verdient het ook geen aanbeveling tijdens het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk vooronderzoek tot aan de sluiting van het

onderzoek en de beslissing omtrent de verdere vervolging een verschillende terminologie te gebruiken. In de verschillende strafprocedures is de persoon, die het voorwerp is van een onderzoek, niets meer dan een verdachte. Slechts wanneer over de verdere vervolging beslist is en den verdachte een bepaald misdrijf is ten laste gelegd in den vorm eener dagvaarding of eener beschikking van verwijzing — bestaat er eventueel aanleiding hem beschuldigde of beklagde te noemen. Doch ook in dit stadium van de procedure meenen wij, dat de oplossing van den Nederlandschen wetgever te verkiezen is, omdat ook volgens onze strafrechtelijke beginselen op den persoon, die terechtstaat en zoolang hij niet definitief veroordeeld is, slechts een verdenking rust.

Zouden wij op grond van de voorgaande opmerkingen mogen besluiten, dat woorden zooals betichte, beklagde, beschuldigde best door verdachte vervangen worden. Het alleen gebruiken van dezen laatsten term zou ongetwijfeld de terminologische eenheid en vastheid ter zake verwezenlijken en het niet geringe voordeel hebben aan te sluiten bij de in Nederland gevolgde rechts-terminologie.

* * *

De regeling van het strafgeding is niet uitsluitend een juridisch-technisch doch ook in belangrijke mate een politiek vraagstuk. Vooral in zaken van buitengewoon of uitzonderingsstrafrecht, zooals dan toch het geval is met de krijgsauditoraten- en gerechten, past het, willen wij een rechtstaat zijn en blijven, dat zoo weinig mogelijk plaats gelaten wordt aan vrije en willekeurige interpretatie. De instructies van het Auditoraat-Generaal, voorschrijvende, dat een persoon « wettelijk beschuldigd » is, wanneer de onderzoekende magistraat de « beschuldiging » heeft doen vaststellen, hetzij in een ondervraging hetzij in een bevel tot aanhouding of medebrenging, (Zie R. W., 1947, 689) of de opvatting van krijgsauditeur Caeymaex over de « telastlegging » zijn interpretaties, die noch door de teksten, noch door de beteekenis der woorden kunnen aanvaard worden.

Telastlegging wil taalkundig en technisch-juridisch niets anders zeggen, dan de daad of de akte, waarbij bij het gerecht wordt aangeklaagd wegens een misdrijf. De telastlegging is niet hetzelfde als het voorwerp van de voorloopige informatie of de gerechtelijke instructie, of de reden van het aanhoudings- of het medebrengingsbevel. Van een telastlegging kan slechts sprake zijn, wanneer een verdachte naar de rechtbank verwezen of voor de rechtbank gedagvaard wordt; de telastlegging is de omschrijving van het strafbare feit ten behoeve van de ter zake bevoegde rechtsmacht, in de vormen en op de wijze door den wetgever bepaald. Het raadplegen van het woordenboek, alsmede van de Nederlandsche rechtsliteratuur toont onmiddellijk aan, dat aan het woord « telastlegging » taalkundig en juridisch-technisch geen andere beteekenis kan gehecht worden.

Heeft de wetgever van de Besluitwetten van 17 Januari 1945 en van 19 September 1945 dan wellicht een andere juridisch-technische beteekenis, in strijd met het gewone Nederlandsche taalgebruik, aan dit woord willen geven? Wij meenen van niet.

In art. 1 van de Besluitwet van 17 Januari 1945 wordt bepaald, dat het vermogen van die personen in bewaring wordt gesteld, aan wie misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van den staat zijn telastgelegd of die uit hoofde van dergelijke misdrijven reeds veroordeeld werden. Luidens art. 2 van dezelfde besluitwet kan bovendien het vermogen in bewaring worden gesteld van alle personen, enz..., die zich door hun betrekkingen met den vijand of door hun gedrag tijdens

de bezetting verdacht hebben gemaakt. In dit laatste geval mag, krachtens art. 4, de inbewaringstelling slechts worden uitgesproken door den Voorzitter der Burgerlijke Rechtbank op vordering van den Procureur des Konings of van den Krijgsauditeur. Uit deze bepalingen blijkt voldoende, dat de wetgever onderscheid heeft gemaakt tusschen twee categorieën van personen: eensdeels de personen, die wegens misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van den staat veroordeeld werden of op het punt stonden, wegens de verwijzing of de dagvaarding, veroordeeld te worden, en anderdeels de personen, die zich door hun betrekkingen met den vijand of door hun gedrag tijdens de bezetting verdacht hadden gemaakt. Deze onderscheiding was overbodig geweest, indien de wetgever aan de telastlegging een ongewone en ruimere beteekenis had willen geven, zooals de Rechtbank van Brugge (R. W., 1947, 685 e.v.) van oordeel is. De wetgever kan zeker nooit de bedoeling gehad hebben het vermogen in bewaring te stellen van alle personen, die het voorwerp zijn geweest of zouden worden van ondervragingen van auditoren of van hun afgevaardigden. Omdat hij deze bedoeling niet had, maar toch wilde verhinderen, dat bepaalde personen, die later konden terechtstaan of veroordeeld worden, zich insolabel zouden maken, formuleerde hij art. 2, en, om willekeur en dgl. te voorkomen, art. 4.

Ook de wetgever van de Besluitwet van 19 September 1945 heeft geenszins de bedoeling gehad bepaalde juridisch-technische termen met een anderen inhoud te vullen. Wanneer in art. 11 het woord « terechtstond » wordt gebruikt geschiedde dit o.i. niet op zulke verkeerde wijze, zooals Mr. J. Mertens meent (R. W., 1947, 689); het woord « terechtstond » wijst ongeveer juist den toestand aan, waarin de persoon zich bevindt, die een misdrijf is ten laste gelegd. Het ligt voor de hand, dat onze wetgever geen Balkan-methoden heeft willen invoeren door iederen verdachte, zelfs dengenen, die van een tegen hem gericht vooronderzoek onwetend zou zijn, te verbieden kiezer of gekozene te zijn.

De rechtszekerheid en bovendien het gezond verstand gebieden de door ons voorgestane enge en technische beteekenis van de « telastlegging » te aanvaarden, daar anders de poorten van de willekeur en de schending van de rechten der verdediging en der beginselen van den rechtstraat wijd geopend worden.

Mr. P. J. Janssens.

BIBLIOGRAPHIE

Mr. T. J. DORHOUT-MEES. — **Schadeverzekeringsrecht.** Zwolle, N.V. Uitgeversmaatschappij W. E. J. Tjeenk Willink, 1947. XXIV, 740 p. (Publiek- en Privaatrecht 7).

In 1929 verscheen van Mr. T. J. Dorhout-Mees, thans hoogleeraar aan de universiteit te Utrecht, onder den titel « Verzekeringsrecht » de eerste druk van dit werk. Dit telde toen 580 p. en beperkte zich, evenals deze nieuwe bewerking, tot de schadeverzekering.

In de inleiding wordt een overzicht van de algemeene economische beteekenis der verzekering en van het Nederlandsch verzekeringsrecht gegeven, waarin de hoofdbeginselen en de beteekenis van de voornaamste termen worden uiteengezet. (p. 1-37). Het Algemeen Deel bevat een overzicht van de geschiedenis en het buitenlandsch recht en behandelt vervolgens de overeenkomst in het algemeen, de onderlinge verzekering, het bewijs van het sluiten der verzekering en de uitlegging der overeenkomst, het verzekerbaar belang, de verzekering voor rekening van derden, de verzekering

volgt het belang, de clauses tot aanwijzing van den belanghebbende, de waarde van het verzekerde voorwerp, de verzekerde som, de premie, de mededeelingsplicht van den verzekerde, de risicoverzwaren, het onzeker voorval, het eigen gebrek, de schuld van verzekerde, de oorzaak, de bewijslast, de omvang der schadevergoeding, het vaststellen der schadevergoeding, de plicht tot het doen van reddingspogingen en tot het mededeelen van schade, de subrogatie (p. 38-372). Aan de bijzondere takken van verzekering werden de volgende hoofdstukken gewijd: brandverzekering, verzekering tegen diefstal en inbraak, schade aan gebouwen en goederen door storm en enkele andere oorzaken, oogst- en veeverzekering, woning-, huur en bedrijfschade, hypotheek en pand, credietverzekering, verzekering van aansprakelijkheid, verschillende vormen van zeeverzekering, karakter der zeeverzekering en begin en einde van het gevaar, verzekering en averij, verplichtingen van den zeeverzekeraar, lekkage, smelting, beschadigdheid en franchises, totaal verlies en abandonnement, molest, schaderegeling bij zee-assuratie, zeeverzekering op Engelsche condities, vervoer te lande en op rivieren en binnenwateren, herverzekering, (p. 373-638). Als bijlagen werden opgenomen: beursbrandpolissen, de Amsterdamsche beurszecaasopolis, de Rotterdamsche beursgoederenpolis, de Amsterdamsche en Rotterdamsche beurscondities.

Het werk van Prof. Mr. Dorhout Mees is duidelijk ingedeeld en helder geschreven. De Nederlandsche rechtspraak sedert 1900 werd als basis genomen; de Nederlandsche, zoowel als de Duitse, Fransche en Engelsche literatuur werden geraadpleegd. Aan de Belgische literatuur werd geen aandacht besteed, hetgeen te betreuren is.

A. S.

Louis FREDERICQ : *Traité de droit commercial belge*.

Tome II. Gand, Rombaut-Fecheyr, 1947. 760 p.

De vroegere handboeken van Prof. Fredericq : *Traité de droit commercial belge* en *Beginnels van het Belgisch Handelsrecht* waren sedert geruimen tijd uitverkocht en ten aanzien van de recentere rechtspraak, rechtsleer en nieuwere wetten ook gedeeltelijk verouderd. Deze *Traité de droit commercial belge* is geen bijgewerkte nieuwe uitgave van een dezer handboeken maar een geheel nieuwe bearbeiding van de stof. Naar het voorbeeld van sommige Fransche auteurs is deze handleiding uitgebreid opgevat; zij zal uit zeven deelen bestaan.

Het eerste deel werd voor korten tijd hier reeds besproken. (R. W., 1947, 543). Dit tweede deel bezit dezelfde hoedanigheden en werd volgens dezelfde methoden geredigeerd.

Behandeld werden: het handelsfonds en zijn bescherming tegen de ongeoorloofde concurrentie, de handelsbeurzen van publieke fondsen en van koopwaren, de beursverhandelingen, de bezitsontzetting van titels aan toonders en aan het handelspand.

D. W.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Jaargang 1947. — Alf. 12 - 22 Maart 1947. — Mr. G. C. M. Van Nijnatten, Verlies van de Nederlandsche nationaliteit. — Opmerkingen en Mededeelingen: Mr. G. H. C. Bodenhuisen, Nut of onnut van Octrooien? — Mr. I. E. Hes Periculum in mora (Rechtspositie van afwezig). — Mr. H. Kingma Boltjes, De Politiechter als appel-

rechter van den Tuchtrecter voor de prijzen. — Rechtspraak van de week. — Boekaankondigingen. — Berichten.

— Afl. 13 - 29 Maart 1947. — Mr. F. M. J. Jansen, De politieke rechtspraak in Duitschland. — Necrologieën: Mr. A. A. F. W. van Romondt. — Opmerkingen en Mededeelingen: Mr. P. J. Jebbink, Het delict van den meened en de Bijzondere Rechtspleging. — Mr. E. W. Catz, Tolk-Vertaler... dualisme. — Pachtvoorziening 1947. — Mr. R. W. J. Den Tex, Het N. S. K. K. en de krijgsmacht. — Mr. P. J. Indenburg, Een vraag van bewijs bij overspel in het Zuid-Afrikaansche Recht. — Rechtspraak van de week. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

— Afl. 14 - 5 April 1947. — Prof. Mr. J. C. Van Oven, Het wetsontwerp Overheidsaansprakelijkheid. — Bezettingshandelingen. — Opmerkingen en Mededeelingen: De Bijzondere rechtspleging in den strijd om het recht, m.o. Redactie. — Prof. J. C. Van Oven, De Tribunaalrechtspraak. — Mr. J. I. Van Doorninck, De Telastlegging volgens het Tribunaalbesluit. — Mr. H. G. Rambonnet, De aard van het economisch delict en de strafmaat. — Beantwoording Prijsvraag. — Legatum Visserianum 1938. — Rechtspraak van de week. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

ADVOCATENBLAD. — 27e Jaargang nr 3 - 15 Maart 1947. — Alg. vergadering der Nederlandsche Advocaten-Vereeniging; Mr. D. Bijddendijk: de zaak Fualdès; Jurisprudentie der Raden van Toezicht en Discipline; Rechtsbedeeling in Indië; Mededeelingen van het Bureau; Vermoedelijk overlijden; Vijandelijk vermogen; Toelagen wegens toevoegingen in politieke strafzaken; Vacantie in Zwitserland; Beperking rechtsverkeer; Nieuwe uitgaven; Varia.

TIJDSCHRIFT VOOR NOTARISSEN. — Nrs 2-3 - Februari-Maart 1947. — 11e Jaargang. — R. Rens: Kanttekeningen bij de arresten van het Verbrekingshof dd. 28 November 1946 betreffende de erfregeling van de kleine nalatenschappen (W. 16 Mei 1900). — Rechtspraak. — Wetgeving. — Parlementaire Kroniek. — Bibliographie. — Notariaat.

WEEKBLAD VOOR PRIVAATRECHT, NOTARIS-AMBT en REGISTRATIE. — Zaterdag, 22 Maart 1947. — 78e Jaargang Nr 3974. — Prof. Dr. P. J. A. Adriani, V. A. B. vraagstukken. — Mr. I. J. H. M. Nijgh, Rechtsherstel onroerend goed. — Boekaankondiging. — Tijdschriften. — Rechtsvragen. — Berichten en Mededeelingen. — Broederschap der candidaat-notarissen. — Benoemingen, Overlijden, enz.

— Nr. 3975. — Prof. P. J. A. Adriani, Het Karakter der V. A. B. — Belasting van Buitenlanders. — Verhaalsrechten. — Mr. T. J. Rupp, Rechtsherstel en Joodsche Hypotheken. — W. J. Mekking, Strijd rond art. 275 van E 100. — Boekaankondiging. — Tijdschriften. — Rechtsvragen. — Rechtspraak. — Berichten en Mededeelingen. — Broederschap der Candidaatnotarissen. — Benoemingen, Overlijden, enz.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — 62e Jaargang, nr. 3720. — 23 Maart 1947. — La rentrée solennelle de la Conférence du Jeune Barreau de Gand. — Discours de Me J. Van de Velde-Winant; Paroles pour Antoine van Hoorebeke. — Jurisprudence. — La chronique Judiciaire. — Bibliographie.

— Nr 3721. — 30 Maart 1947. — Droit civils, droits politiques et intérêts administratifs. — Pierre-François Witmeur: Frans Schellekens. — L'annulation de mariage en cas de bigamie: André Rodenbach. — Jurisprudence. — Tribunaux Militaires. — La Chronique Judiciaire.

— Nr 3722. — 6 April 1947. — René Piret: La réforme de la loi sur les sociétés anonymes rétrospective. — Jurisprudence. — La chronique judiciaire.